

A csigák besorolásakor az első dolog amit szemügyre veszünk a héj színe. Tekintsünk most el a sávoktól, ha vannak. Az első körben azt kell eldöntsük, hogy a héj színe sárga, rózsaszín, vagy barna.

Ez néhány példánynál nem is olyan könnyű, mivel a színintenzitás változhat, és az üres héjak gyakran kifakulnak. A héj külső, szaruszerű fehérjéből álló rétege - az ún. periosztrákum - felerősíti és módosítja a színezetet. Ez a réteg az üres héjakról fokozatosan „lehámlik”. De ez az élő állatoknál is megfigyelhető, különösen ha hosszú ideig, vagy nagyon mostoha körülmények között (pl. tengerparti homokdűnéken) élt.

Ha a héj fehérnek tűnik és rajta van a periosztrákum, akkor sárgának tekintjük. Ha nincs rajta periosztrákum, akkor kicsit nedvesítsük be a héjat, hogy a színe előtűnjön. Ha ilyenkor sem látszik a szín, akkor a héjat ne vegyük figyelembe; túlságosan kifakult már ahhoz hogy hasznát vegyük.

Rózsaszín és barna héjak

A rózsaszín és barna héjak elkülönítése nehéz lehet. A „rózsaszín” becsapós lehet, különösen ha a héj sávos, és a színárnyalat nagyon széles skálán mozoghat (ld. a következő képen).

A barnák lehetnek sötét-, vagy fakóbarnák (ld. a következő lépén). A sötétbarnát nem lehet eltéveszteni.

Ha a barna héjon nincs periosztrákum, a színük enyhén bíboros színezetű. Ezzel szemben a rózsaszínek ilyenkor nagyon fakó rózsaszínűek.

A rózsaszín és barna héjak csúcsa lehet sárga is, ezért a szín megállapítását az utolsó kanyarulatok alapján végezzük. A sávos héjak alapszín gyakran halványabb, különösen a többsávosoké.

Csak akkor jelöljük egy héjat barnának, ha teljesen biztosak vagyunk benne, mivel Magyarországon a barnák mindkét faj esetén nagyon ritkák. Egyéb esetben jelöljük rózsaszínek. Ha gyanús, hogy a mintában világosbarna egyedek lehetnek, de nem vagyunk ebben teljesen biztosak, jelöljük be a barna rubrikát. A legtöbb esetben úgyis csak a sárga és „nem sárga” héjak arányát fogjuk használni.

A sáv nélküli, fakóbarna kerti csiga (*Cepaea hortensis*) héjak gyakoriak lehetnek. Ha ezt a fajt találjuk, az elkülönítés viszonylag könnyebben megy.

Sárga héjak

Annak megállapítása, hogy a héj sárga vagy sem, általában egyszerű. Ehhez a héj alsó oldala nyújtja a legjobb támpontot.

A következő dolog amit szemügyre kell vennünk, az a sávok száma és elhelyezkedése. Minden színváltozat esetén külön-külön kérjük feljegyezni, hogy a héj sáv nélküli, egy-, vagy többsávós.

Sáv nélküli héjak

A héj sáv nélküli, ha egyáltalán nincs nyoma sávoknak. Kivételes esetben a sávok átlátszóak, de jól láthatóak (ún. üvegsávós példányok). Ezeket sávósnak kell tekinteni.

Néha a sávok redukálódtak, és csak közvetlenül a szájadék pereme mögött találunk sötét foltokat. Vegyük szemügyre figyelmesen ezt a területet: ha felfedezzük a sávok nyomait, jelöljük a héjat sávósnak (ld. a többsávós példányok képeit).

Sávós héjak

A héj egysávós, ha egyetlen sáv húzódik végig a kanyarulatok közepén. Néha ez a szájadék mögött a sáv kiszélesedhet. Ezeket egysávósnak tekintjük.

Emellett ritkán megfigyelhetők az erőteljes középső sáv felett, vagy alatt nyomokban nagyon vékony sávok (ún. szatellit sávok). Ezeket szintúgy egysávósnak tekintjük.

Figyelem! A ligeti csiga (*Cepaea hortensis*) esetén az egysávós példányok elég ritkák. Ha fehér szájadékú egysávós példányt találunk, alaposabban vizsgáljuk meg.

Többsávós héjak

Többsávós a héj akkor, ha egynél több sávot látunk rajta, vagy ha egy sáv fut rajta végig, de az az egy sáv majdnem kiterjed a kanyarulatok aljától a tetejéig. Nagyon ritkák az olyan héjak, amelyekben egyetlen sáv található és az nem középen fut.

A sávok összeolvadhatnak egy széles sávóvá, vagy kapcsolódhatnak lazábban, mintha a sávok összemaszatolódnának. Gyakran egy, vagy több sáv hiányozhat, vagy a többinél gyengébben látszik. Figyeljünk rá, hogy a sávok nem feltétlenül pigmentáltak (ilyenek a korábban említett üvegsávós példányok).

Figyelem! A többsávós héjak alap mintázata az öt jól elkülönülő sáv. A sávok némelyike azonban nagyon ritkán ketté is osztódhat. Mivel nagyon sok apró eltérés lehetséges, amelyeknek az öröklődése nem egészen tisztázott, ezeket mind többsávósak tekintjük.